



Защита срещу насилие над жени в Германия

Преработено издание



Ръководство за жени – бежанци, мигранти и девойки

С подкрепата на



Die Beauftragte der Bundesregierung
für Migration, Flüchtlinge und
Integration

*Ethno-
Medizinisches
Zentrum* e.V.



Impressum

Gewaltschutz für Frauen in Deutschland –
Ratgeber für geflüchtete Frauen, Migrantinnen und Jugendliche

Herausgeber:

Ethno-Medizinisches Zentrum e.V.
Königstraße 6, 30175 Hannover

Konzeption, Inhalt, Erstellung:

Duale Hochschule Baden-Württemberg Villingen-Schwenningen (DHBW)
– Institut für Transkulturelle Gesundheitsforschung

Ethno-Medizinisches Zentrum e.V. (EMZ e.V.)
– MiMi Integrationslabor Berlin (MiMi Lab)

Förderung: Beauftragte der Bundesregierung für Migration, Flüchtlinge und Integration

Projektleitung: Ramazan Salman (EMZ e.V.), Prof. Dr. Dr. Jan İlhan Kizilhan (DHBW)

Redaktion: Jasmin Bergmann, Dagmar Freudenberg, Sarah Hoffmann, Olga Kedenburg, Ahmet Kimil, Prof. Dr. Dr. Jan İlhan Kizilhan, Claudia Klett, Gabriele Martens, Ass. iur. Isabell Plich, Anne Rosenberg, Andreas Sauter, Ramazan Salman, Prof. Dr. Karin E. Sauer, Prof. Dr. Anja Teubert, Susanne Winkelmann, Lutz Winkelmann RA

Layout und Satz: eindruck.net

Übersetzung: Dolmetscherdienst – Ethno-Medizinisches Zentrum e.V.

Bildquellen: Umschlagbild und Bild auf Seite 16 © Tom Platzer „Styling time4africa“
Ministerin Widmann-Mauz: Bundesregierung/Kugler · Seite 2: © iStock, imagesbybarbara
Seite 5, 22, 25, 29: © Fotolia · Seite 11: © iStock, m-imagephotography

Alle Rechte vorbehalten. Das Werk ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwendung in anderen als den gesetzlich zugelassenen Fällen bedarf deshalb der vorherigen schriftlichen Genehmigung durch den Herausgeber.

Diese Publikation können Sie jederzeit über die Webseiten „www.mimi-gegen-gewalt.de“ oder „www.mimi-bestellportal.de“ in folgenden Sprachen anfordern: Deutsch, Albanisch, Arabisch, Bulgarisch, Dari, Englisch, Farsi, Französisch, Kurdisch, Paschto, Polnisch, Rumänisch, Russisch, Serbisch/Kroatisch/Bosnisch, Spanisch, Italienisch, Türkisch und Vietnamesisch

3. Auflage · Stand: November 2018

Приветствие

Скъпи читатели,

от 2016 г. насам в национален мащаб съществува проектът „МиМи- превенция на насилието с мигрантки за мигрантки“. С проекта искаме да подкрепим жените и момичетата сред бежанците и да допринесем за това, пострадалите или застрашените от сексуално насилие да бъдат информирани за своите права и възможности за защита.



Един поглед върху числата онагледява необходимостта: През последните три години е имало 1,36 милиона първоначални молби за убежище, 463.000 или 34% от тях са били подадени от жени. Не всяка се нуждае от подкрепа при превенцията на насилие. Но много жени са преживели или понесли насилие още в своята родина или по време на бягството си. За много от тях е трудно да говорят за сексуално насилие. Освен това жените по-често остават в близост до приемните центрове и по принцип ги напускат по-рядко от мъжете. Поради това проектът прибегва до доказания формат на Етно-медицинския център – работа с медиаторки. От собствен опит медиаторките знаят какво предизвикателство би могло представлява пристигането в нова среда, в едно все още напълно чуждо обкръжение. Това важи най-вече тогава, когато към това биват прибавени и травмиращи преживявания.

Медиаторките посещават директно приемните и колективните бежански центрове, там където са настанени семейства. Там те поднасят на жените и младите момичета информация за защита на правата на човека, на децата и на жените и им показват как да се предпазват от посегателства. При това те съблюдают културните, езиковите и половите особености. Радвам се, че от 2018 г. проектът се фокусира по-сериозно и върху възможностите за превенция за мъже и ги обучава като медиатори. Тъй като едно общуване, с уважение и без насилие, е възможно само, ако жените и мъжете бъдат включени в него по еднакъв начин.

Надявам се, скъпи читатели, че с тези насоки ние можем да Ви окажем подкрепа във Вашата важна дейност по подкрепа на бежанците.

Anette Widmann-Maaz

Анете Видман-Мауц
Държавен министър в кабинета на канцлера Представител на федералното правителство по въпросите на миграцията, бежанците и интеграцията



Съдържание

1. Мигранти, бежанци и насилие 4

Насилието като причина за търсене на убежище | Насилие по време на пътуване
Насилие в местата за настаняване на бежанци | Насилие след пътуване

2. Видове насилие 8

Директно насилие | Структурно насилие | Институционално насилие

3. Насилие над жени и деца 12

Кои са извършителите? | Причини за насилие над жени и деца
Примери за насилие над жени и деца | Последници от насилие над жени и деца

4. Начини за избягване на насилието 26

Правна защита за жертвите на насилие в Германия | Съвместно прекратяване на насилието

Речник 32

Референтна информация 36

1. Мигранти, бежанци и насилие

НАСИЛИЕТО КАТО ПРИЧИНА ЗА ТЪРСЕНЕ НА УБЕЖИЩЕ

Една от причините жените да бягат от родината си е насилието. Това е свързано с факта, че по света, жените все още нямат същите права като мъжете: макар че през 2014 г. 143 страни са включили равни права в своите конституции, в глобален мащаб традиционните културни и религиозни нагласи все още оценяват жените по-малко от мъжете.

Правна ситуация:

През 1949 г. е създадена Комисия за Статута на Жените (CSW). На нея е възложено подобряване на политическия, икономическия, социалния и правния статут на жените. През 1979 г. е приета Конвенция за елиминиране на всички форми за дискриминация срещу жените (CEDAW). До 2015 г. тя е ратифицирана от 189 държави. Германия също е подписала и ратифицирала конвенцията.

Тя прави Насилието, основано на пол криминално престъпление и то може да се преследва от съда.

Това е приложимо, например, към сексуалното и домашно насилие.

Сексуалното и домашно насилие се използват също и за поддържане на доминирането на мъжете над жените. Примери за това са:

- Генитално осакатяване на жени, което все още се извършва, независимо от официалните забрани;
- Неравно поставени властови отношения между жените и мъжете, например *зависими отношения**, при които жените са считани за „стоки“, а сексуалните действия за „валута“. Това често води до принудителни бракове, но също и до принудителни или провокирани от бедност проституция и трафик на хора.
- *Малтретиране* на жени и деца от членове на правителствените органи (полиция, военни и други държавни служители) в страната по произход, например при арести или разпити;
- Сексуално насилие, извършено по политически причини, за да се доминири над или да се изкоренят някои групи от населението чрез масово изнасилване. Това се нарича *„етническо прочистване“*. В тези случаи сексуалното насилие се използва като военно оръжие, за да се унижат или унищожат общности. Жените могат да бъдат държани като затворници в „лагери за изнасилване“.

* Термините, в шрифт „италик“ са обяснени в речника

– Пренебрегване или, в крайни случаи, убийството на деца, родени в резултат на изнасилване по време на война. Оцелелите деца нямат почти никаква защита в общностите на техните майки и никаква защита от закона. Подобно на децата, които са изгубили родителите си през войната (сираци от война), те понякога са принудени да работят за военните или да се бият като деца – войници.

Освен насилието над жени и деца, има също и други причини за търсене на убежище, например война и *принудително изселване*. Актът на търсене на убежище сам по себе си обаче също може да бъде опасен за жените и децата. Те често са изложени на насилие и по време на пътуването.

НАСИЛИЕ ПО ВРЕМЕ НА ПЪТУВАНЕ

По време на пътуване жените са изложени на особено голям риск да станат жертви на насилие. Пирати, крадци, сили за сигурност, трафиканти на хора и дори други *бежанци* могат сексуално да ги тормозят или да ги изнасилват. Граничните сили, например, може да ги задържат и да ги изнасилват продължителни периоди от време. Пиратите могат да пленят жени и да ги изнудват за секс – и само след това да им бъде позволено да продължат пътуването си. Трафикантите на хора помагат на жените и децата да пресекат границите и може да искат в замяна секс или пари/ценности.



На увеличен *риск* от сексуално и други форми на насилие по време на пътуването са изложени:

- Жени, които пътуват сами – с или без деца
- Жени, които са бременни или кърмят
- Млади момичета и непридружени деца
- Деца, които са омъжени рано – някои с новородени
- Хора с увреждания и възрастни хора
- Хора, които не могат да *общуват*

При своето пътуване бежанците често са настанени в лагери за продължителни периоди от време. Те често са тяхното единствено убежище по време на пътуването. В тях рискът от насилие е много висок. В тези лагери бежанците зависят от помощни организации, на които е възложено да се грижат за обитателите и да запазят доброто им състояние. Това може, например при мъжете бежанци, да доведе до личностна криза, при която според тях се излагат на риск чувството им за самоопределяне и тяхното положение в обществото. В някои случаи те реагират с насилие.

Може да има причини за актовете на насилие. Въпреки всичко, нито една от тях не може да е оправдание за насилие над жени и деца.

НАСИЛИЕ В ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА НАСТАНЯВАНЕ НА БЕЖАНЦИ

В местата за настаняване на бежанци в Германия се съобщава за увеличен брой актове на насилие над жени. Повече от две трети от бежанците са мъже, като преобладаващата част от тях са на възраст над 30 години. Има липса на *безопасни места за жени и места само за жени*.

Законодателството по отношение на пребиваването и убежищата прави справянето с насилието над жени – бежанци трудно. Въпреки това, имиграционните власти могат да защитят жените. Те могат, например, да направят изключения от правилото за пребиваване и да предложат настаняване в апартаменти или подобни места в други градове и региони.

Правната защита в местата за настаняване може да бъде в следните форми:

- Полицията отстранява извършителите на насилие от мястото за настаняване за кратък период
- Дългосрочни мерки, съгласно *Закона за Защита от Насилие (Gewaltschutzgesetz, GSG)*
- Заповеди за отхвърляне.

Въпреки всичко тези мерки могат да помогнат само за кратък период от време. Насилието над жени и деца в центровете за настаняване се извършва също и от съобитатели и придружаващи ги партньори. Близки отношения на зависимост често съществуват между

партньори. *Търсещите убежище* и лицата с *разрешение да останат до депортиране* обаче живеят относително изолирани в такива центрове. Те имат трудности при получаване на подкрепа или правна помощ в близост до техните места за настаняване. Много от тях не смеят да потърсят правна помощ. Някои дори се страхуват, че могат да загубят разрешението си за пребиваване в Германия. Когато жени кандидатстват за убежище, те трябва да посочат своите причини да напуснат родината си. Много от тях се срамуват да споменат сексуалното насилие. Това означава, че техните заявления се базират на продължаване на брака.

Упражняването на законовите права не влияе на кандидатстването за убежище.

НАСИЛИЕ СЛЕД ПЪТУВАНЕ

Жените и децата – бежанци са жертви на насилие не само в центровете за настаняване. Това се случва и като цяло в обществото на *приемащата* държава.

Изследователят Susanne Johanson, в своето проучване от 2015 г. открива, че три четвърти от жените – бежанци в Германия съобщават за претърпяно *емоционално насилие*, повече от половината са били жертва на физическо, а една четвърт са били жертва

на сексуално насилие. Проучване сред жените – бежанци, проведено от Amnesty International, показва, че освен преживяното насилие по време на тяхното пътуване те съобщават и за непрекъснат страх от насилие в Германия. Извършителите са били техни партньори, лица, които не са били познати на жертвата, съобитатели и дори персонал от центровете за настаняване. Различните форми на насилие възникват на обществени места, в центровете за настаняване или в собствения апартамент на жертвата.

Някои хора се страхуват да излизат сами от центъра за временно настаняване. Причините за това са страх от:

- Обиди и ругатни от местното население по улицата
- Физическо посегателство и насилие на расистка основа
- Дискриминация или разлика в отношението в училище, в рамките на професионално обучение или на работното място

Освен това в периода от 2015 г. до 2017 г. в Германия имаше над 2200 посегателства над центрове за лица търсещи убежище (напр. палежи).

Освен насилието, свързано с пола, расисткото насилие също има силно присъствие в живота на бежанците.

2. Видове насилие

Насилието възниква в широк спектър ситуации и в различни среди. Обикновено, насилието се дели на три вида.

- Директно насилие
- Структурно насилие
- Институционализирано насилие

Всяка жена и всяко дете имат еднакви права като мъжете. Имат право на помощ и защита от подтисничество.

ДИРЕКТНО НАСИЛИЕ

Директното насилие се извършва от физическо лице и е насочено директно към хора или обекти.

Пример дете:

Бащата обича дванадесетгодишната си дъщеря повече от всичко на света, както самият той твърди. Той ѝ обяснява, че поради това обича да се гушка с нея. Исква да я докосва по цялото тяло и ѝ казва: „В нашето семейство се държим така един с друг, поради това трябва да стоиш мирна и да не говориш за това.“ Бащата упражнява натиск върху дъщерята като ѝ обяснява: „Това, което правим, е напълно нормално, всички го правят. Майка ти вече не иска да спи с мен, затова трябва ти да го правиш.“ Той я заплашва, че ще влезе в затвора, ако тя говори с някого за това. Това представлява сексуално малтретиране.

Границите на детето могат да бъдат прекрачени обаче много по-рано, напр. в напълно ежедневни ситуации: Дядото идва всяка неделя на гости и иска внучката му да го поздрави с целувка. Момичето обаче не иска да му дава целувка, но нейните потребности не биват респектирани.

Детето може по-добре да се предпазва

- като се научи да казва „не“
- като неговите роднини се научат да уважават границите му.

Сексуалното насилие в семейството е много сложен проблем. Ако има знаци за това, най-добре е незабавно да се свържете със специализиран консултативен център. Консултантите са длъжни да спазват професионална конфиденциалност, което означава, че не им е разрешено да споделят нищо с останалите. Те могат да препоръчат също и какво да се направи след това и как можете сами да се защитите.

Пример зряла жена:

Един мъж уговаря своята съпруга години наред да прави секс с него винаги, когато той иска. Тоест, той я принуждава да спи с него против волята ѝ. Тя трябва да го задоволява сексуално. Правейки това тя понася душевни, но и физически травми. Често жените се примиряват от страх да не бъдат бити, а и защото смятат, че мъжете им имат право. Много от партньорите подсилват това, казвайки, че те сами са си виновни, ако той прояви насилие. „Ако не се съпротивляваш и правиш каквото трябва, ще бъде по-добре за теб“, казва той. Той смята, че има право да спи с жена си, дори и тя да не иска. Това обаче не е вярно и е наказуемо в Германия.

Този вид директно насилие изглежда очевиден. Въпреки това жените често са изоставени от семейство и приятели:

- Те често не вярват, че съпругът на жертвата на насилие може да се държи така;
- На мнение са, че мъжът е в правото си и че съпругата естествено е длъжна да участва в сексуален контакт;
- Съветват жената да не мисли твърде много и да се примирява; и че в крайна сметка няма никаква друга възможност.

СТРУКТУРНО НАСИЛИЕ

Структурното насилие се насърчава чрез неравностойно съотношение на силите. Това да имаш повече власт над други хора означава преди всичко да можеш да влияеш върху поведението на други хора така, че малко или много то да отговаря на собствените ти желания. Това не е нищо лошо и е част от всяко междучовешко отношение. Особено между родители и деца, но и във всяка друга констелация. Важно е другите хора да не бъдат ограничавани в правото си на самоопределяне.

Пример:

Когато мъжете са тези, които осигуряват семейните приходи, те често имат власт над финансовите дела.

Притежаването на пари често е от критична важност. Това е така, защото те водят до независимост. Загубата на достъп до пари и други средства води до чувство за несигурност и заплаха. Именно по тази причина хората с власт дават на останалите сигурност или пък им я отнемат. На свой ред те могат да загубят членове на семейството или приятели. Ето защо властта (структурното насилие) има голямо влияние върху жените и децата в социални структури, доминирани чрез насилие.

Структурното насилие се провокира също и от липсата на баланс на властта в обществото. Останалите членове на обществото често нямат никакви права или не могат да се защитят. Може да нямат право да решат какво е добро и важно за тях (например, къде искат да живеят).

Властта не винаги е негативна. Хората с власт над други хора трябва да познават значението на властта и да могат да се справят отговорно с нея. Родителите, например, имат власт над децата. Децата зависят от тях. Родителите трябва да използват тази власт да помагат и подкрепят децата си. Същото се отнася и до използването на парите за подкрепа на семейството, което трябва да се прави без да се злоупотребява с властта.

ИНСТИТУЦИОНАЛНО НАСИЛИЕ

Институционалното насилие е вид насилие, което поддържа действащите властови отношения чрез специално създадени или съществуващи структури. Това, наред с други неща, пречи на хората да правят неща, които са важни за тях (например, на работа, в училище или в центровете за наставяване, където времето за хранене е определено или където хората зависят от грижата на персонала).

Обикновено институционалното насилие е предвидено да създава ред. Чрез правилата, например, държавата осигурява еднакво отношение към цялото население. Целта е мирно съжителство и взаимно разбиране. Въпреки това критично важно е, никой да не злоупотребява, напр. полицията, спомагателните професии и дори собственото семейство.

Различните видове насилие често се преплитат и могат да съществуват едновременно. Няколко вида насилие често възникват едновременно. Насилието съществува при много култури.

Има също и насилие между различните култури.

То често се провокира от така наречените патриархални обществени структури. При тях мъжете често имат повече, а жените по-малко права. Те по-малко могат да участват в обществения живот (напр. да получават образование или да работят).

Обичайните причини са несправедливо разпределение на блага, бедност или несправедливи отношения между богати и бедни страни.



3. Насилие над жени и деца

Световната Здравна Организация (СЗО) определя насилието над жени като един от най – големите рискове за здравето на жените в световен мащаб. Обединените Нации казват, че насилието над жени включва всеки акт, който заплашва или вреди на жената физически, сексуално или емоционално. Това включва също *принуда и незаконно задържане*, както обществено, така и частно. Насилието над жени има също и следните форми:

Физическо, сексуално и емоционално насилие в семейството:

- Насилие в и извън брака (например, побой, сексуално насилие, изнасилване, *унижаване*, заплахи)
- Сексуално насилие над деца, живеещи в домакинството
- Насилие във връзка със зестра
- Всяка традиционна практика, която е вредна за жените (например генитално осакатяване)
- Насилие, служещо за *експлоатация*

Физическо, сексуално и емоционално насилие в общността:

- Сплашване, сексуален тормоз, сексуално насилие и изнасилване на работното място, в *образователните институции* и на други места
- Трафик на хора на жени и *принудителна проституция*

Физическо, сексуално и емоционално насилие, извършено или дори толерирано от държавата

Правна ситуация:

Използването на насилие – физическо или емоционално („*Körperverletzung*“ – телесна повреда) – е криминално престъпление в Германия!

КОИ СА ИЗВЪРШИТЕЛИТЕ?

В 90% от случаите извършителите са мъже – най-често от непосредствения социален кръг на засегнатите. Те са от всички части на обществото. Могат да бъдат съпрузи, бащи, дядовци, учители, семейни приятели, треньори, чичовци, вуйчовци, братя свещеници, терапевти и много други. В случаите на злоупотреба с власт или сексуална злоупотреба засегнатото лице, в повечето случаи жена или дете, е малтретирано по определен начин.

Според СЗО (Световната Здравна Организация), в някои общества жените особено често са обект на малтретиране от техните *сексуални партньори*. В някои такива общества не съществува равенство между половете. Ролите

на полове в обществото за мъжете и жените понякога са строго

фиксираны и културните норми определят правото на мъжа на сексуален контакт. Чувствата на жената остават игнорирани. Такива престъпления често биват наказвани леко или дори се разглеждат в положителна светлина.

Засегнатите често търсят някакви обяснения, които могат да оправдаят извършителя. Това може да доведе до оправдаване на насилственото престъпление и така да мотивира извършителя да повтори престъплението. Той може да се почувства оправдан от негова гледна точка, например: „Моето действие няма никакви отрицателни последици.“ – „Нищо няма да ми се случи!“ „Всеки се бои от мен и ме уважава!“

ПРИЧИНИ ЗА НАСИЛИЕТО НАД ЖЕНИ И ДЕЦА

Структурните неравенства между мъжете и жените насърчават насилието над жени. Това се подсилва чрез

– Патриархални структури

Такива структури са изградени върху конкретен образ на мъжа и жената. Мъжествеността често означава власт, сила и доминиране, женствеността означава *търпение, пасивност и подчинение*;

– Силното чувство за мъжка сила и заедно с това идеята за превъзходство

В този контекст често възниква малтретиране, тъй като мъжът вярва, че той е в правото си – че неговата съпруга зависи от милосърдието му, включително нейното тяло и всичко, което прави, с кого говори, как се облича, къде ходи.

– **Нарастващата самостоятелност на жените (в ежедневието и професията):** Някои съпрузи се чувстват застрашени, ако съпругите им стават финансово и социално независими от тях.

– **Безпомощност на мъжа (например в рамките на процедурата по получаване на убежище, липсващи езикови познания, безработица):** Това може да доведе до отчаяние, което се канализира в агресия срещу собственото семейство. За мъжа това може да бъде кратко емоционално разтоварване. Следва разкаяние. Докато колелото не се завърти наново.

– **Грозяща раздяла:** Жени, които искат да се разделят със съпруга/партньора си са изложени на много по-висок риск от насилие. Мъжът не понася това, защото смята жена си за своя собственост.

Някои мъже вярват, че упражняването на власт и контрол, доминантността, конкуренцията и психическото насилие ги превръща в „истински мъже“. Това често влиза в противоречие с изискването на жените да притежават равни права в обществото.

В Германия равенството между полове е закон.

Жените и мъжете често са свикнали с ролите си, изпълнявани през продължителен период от време. Някои могат дори да си мислят, че насилието е почти нормално. Тези втълпени полови роли трябва да бъдат променени в дългосрочен план. Това може да отнеме дълго време, но е много важно, за да се сложи край на насилието веднъж завинаги.

ПРИМЕРИ ЗА НАСИЛИЕ НАД ЖЕНИ И ДЕЦА

Насилието, базирано на пол, възниква най-често в частна среда, между сексуални партньори (домашно насилие) и като сексуално насилие.

ДОМАШНО НАСИЛИЕ

Няма точна дефиниция на домашното насилие. Повечето термини се използват, за да означат вид насилие, което настоящ или предишен партньор извършва над своята настояща или предишна партньорка.

Това е насилие, което възниква между възрастни в семейството или в двойка. 90% от извършителите са мъже, а жените са тези, над които се упражнява насилие. Едновременно с това често се засягат и децата.

Целта на домашното насилие е контрол и *упражняване на власт*. Един от признаците е: то се осъществява в рамките личното пространство. Личното

обкръжение, личната сфера защитават извършителя. Жените и децата често не желаят или не могат да говорят за неговите деяния. Те се страхуват от насилието, което мъжа/бащата проявява. Много от тях се страхуват и от това, че семейството ще бъде разделено от полицията, ако разкажат нещо за насилието вкъщи и поради това мълчат. Те се намират в капана на много обременяваща ситуация.

Домашното насилие се проявява като

– Физическо насилие

Например скубане на коса, шамари, удари, бутане, притискане, завързване и нападения с различни предмети (включително оръжия).

– Психическо насилие

Осмиването на партньорката пред други хора, постоянните критики за дреболии, унижения, необосновани обвинения, сплашване, заплахи спрямо децата или за това, че ще си тръгне с децата, та дори и смъртни заплахи;

– Сексуално насилие

Това включва принуждаване или насилване на лице да извършва сексуални актове, изнасилване и принудителна проституция.

– Социално насилие

То се проявява като контролиране на контакта или забрана на контакта с други хора, включително и заключване на лицето. Понякога извършителят напълно изолира жертвите от тяхното семейство и социален кръг.

– Финансово насилие

Целта на този вид насилие е да създаде финансова зависимост. Извършителят забранява на жертвите си да работят или ги принуждава да работят за него. По този начин той единствен контролира финансовите средства.

СЕКСУАЛНО НАСИЛИЕ

Сексуалното насилие може да бъде част от домашното насилие, но в крайна сметка надминава границите му.

То започва с използване на езикови средства, които обиждат жените. Често има неприятни погледи или вербален тормоз. Формите, в които се проявява, са от *сексуални нападки* и сексуален тормоз до изнасилване и сексуално малтретиране. Те не винаги са ясно различими и линиите се размиват.

Този вид насилие използва сексуалността като оръжие. Сексуалното насилие едновременно демонстрира властта на извършителя и подчинеността на жертвата. Сексуалното насилие може да се прояви в много различни форми. Понякога възрастните и младежите извършват сексуално насилие над деца или самите деца извършват насилие над други деца. Жертвите могат да бъдат

– **Изнасилени:** извършителят прониква в жертвата по различни начини с пениса си или с предмети – понякога това се извършва от други лица или животни;

– Принуждаване да се извърши

сексуален акт: извършителят принуждава жертвата да извърши сексуален акт сама или с него или с други лица по различни начини;

– **сексуално тормозени:** Извършителят докосва против волята на пострадалата нейните гърди или задни части.

Тези престъпления са груби злоупотреби с власт; извършителят ги извършва в пълно съзнание, а не случайно. Той иска да задоволи своите сексуални желания или да унижи жертвата. Такива действия са наказуеми от закона (криминални престъпления).

За сметка на това нарушаването на сексуалните граници не е наказуемо (не е налице значим *наказателноправен фактически състав на престъпление*), но срещу това може да бъде подадена жалба.

Ако сте жертва на един или няколко от споменатите видове насилие, няма никаква причина за гузна съвест или дори да се упреквате! Не трябва да упреквате себе си, дори и отчасти. Вие не носите отговорност за актовете на насилие, извършени спрямо вас. Вие не трябва да разбирате или да извинявате поведението на извършителя. (Примери: „Беше грешка да ходя там.“ „Казах нещо грешно.“ „Може би полата ми наистина е твърде къса“).

СЕКСУАЛНИ НАПАДКИ

Нарушаването на сексуалните граници понякога е непреднамерено, често възниква поради незнание и липсваща или недостатъчна чувствителност.

Често нарушаването на сексуалните граници е началото на наказуеми сексуални действия. **Опитът показва, че жертвите често не могат да се съпротивляват. Те често изживяват посегателството като шок и изпитват страх. Затова много от пострадалите не могат да се защитят в такава ситуация. Въпреки това те не са виновни за това, което им се случва.**

Ясно кажете или заявете по друг начин: „Спри. Това е границата.“

СЕКСУАЛЕН ТОРМОЗ

Сексуалният тормоз цели да обиди и унижи друг човек. Докосването на някого по бедрата или гърдите може, например, да бъде сексуален тормоз.

Важното тук отново е: покажете ясно на другата страна, с думи или действия, че искате той да спре с тормозещото поведение. Това може да предотврати насилие. Въпреки всичко тези действия



не винаги са успешни. Ако не се получи, можете да получите помощ – някои извършители пресичат границите преднамерено!

СЕКСУАЛНО МАЛТРЕТИРАНЕ

Тази конкретна форма на сексуално насилие се нарича сексуално малтретиране. То включва всеки сексуален акт от страна на възрастни над момичета или момчета под 14 годишна възраст. Няма значение дали момичетата или момчетата изглежда да участват по своя собствена свободна воля (съгласие) или те не са искали това.

Има също и друга форма на сексуално насилие. Някои деца (както и някои възрастни) са физически, емоционално, ментално – или поради по-слаби езикови умения – по-слаби от извършителя. Те не могат да дадат свободно своето съгласие. Това означава, че извършителите ги малтретират от позиция на силата.

Има извършители, които създават контакт с децата и юношите, като използват различни стратегии (често чрез зоните за разговор в интернет) преди да пристъпят към сексуално насилие. Те показват първо интерес към лицето и след това създават връзка. Извършителят открива различна лична информация за своята жертва, която може след това да използва като заплаха („Ще кажа на родителите ти, ако не ми изпратиш твои голи снимки.“).

Пример:

Момиче на четири години. Всички извършители в този случай са родители или приятели на майката. Един от тях преднамерено избира майката. Той я търсил, използвайки лична реклама и след това забелязал, че тя има малка дъщеря. Този партньор търсел секс с деца и бързо спечелил „достъп“ до малкото момиче, тъй като живеели в едно домакинство. Майката не направила нищо, за да спре насилието. Тя се страхувала да не бъде изоставена.

Този вид предшественик на акта на сексуално насилие се нарича „подготовка“.

Извършителят подхожда стратегически и използва обществени структури, ценности и норми. Това включва и табуто да не се говори за сексуалността, защото последицата от това е, че пострадалите деца и младежи запазват мълчание. Допълнителен фактор е и авторитарното възпитание: Ако децата са свикнали да не противоречат на възрастните и да правят това, което те им кажат, тогава те трудно могат да поставят граници и да се съпротивляват.

Сексуалното насилие над деца може да причини следния емоционален стрес:

– Срам:

Децата често вярват, че като жертвите са виновни за насилието. Те се чувстват засрамени от това, което им се е случило. Това чувство често е по-силно от гнева им към извършителя.

– **Погрешно чувство за отговорност:**

Децата се чувстват сякаш са направили нещо лошо или се обвиняват за разпада на семейството. За повечето деца, които са засегнати, това е истински проблем.

– **Страх да нямат неприятности:**

Децата могат да станат жертви на сексуално насилие и в училище или в други институции. Въпреки това те не искат никакви неприятности в семейството, с учители или приятели.

– **Осъждане:**

Децата се страхуват, че другите хора ще преценят техните преживявания по съвсем друг начин и че собствените им чувства са погрешни. Те често не познават своите права и не знаят, че възрастният постъпва погрешно и извършва престъпление.

Пример:

Един баща малтретира дванадесетгодишната си дъщеря дълъг период от време. Момичето изпитва болка и има чувството, че баща ѝ извършва нещо грешно. Бащата ѝ е обяснил, че е по-красива от майка и той като баща е длъжен да ѝ покаже сексуалността. Тя се чувства виновна спрямо майката и забелязва, че майката се отдръпва от нея. Тя вярва също така, че носи отговорност за това, че бащата я е пожелал заради външния ѝ вид.

Момичето така и не успяло да получи подкрепа от семейството си. То обаче е имало доверие в майката на една своя съученичка. На нея е могло да разкаже какво преживява въпреки. Така то е получило подкрепа, за да успее да се освободи от малтретирането.

– **Тайната, наложена от извършителя:**

Децата изпитват големи затруднения да направят разлика между „добри“ и „лоши“ тайни. Понякога те биха искали да споделят тайната, дори ако техния насилник ги притиска да не го правят.

Когато децата биват приемани сериозно от тяхното обкръжение те се учат, че могат да се доверяват на чувствата си. Така те придобиват смелост да говорят с доверено лице за преживяното посегателство.

СЕКСУАЛНО НАСИЛИЕ ЧРЕЗ ПРИВИДНИ НЕЖНОСТИ

Сексуалното насилие е не винаги свързано с „насилствено“ причиняване на болка (например с удари). В много случаи сексуалното насилие се изразява в действия, които са представени като нежности, като напр. нежно галене. Това е свързано с доминантност и принуда. Тази форма на насилие означава за пострадалото лице трудна и противоречива ситуация: Съпругът или бащата, дядото или семейният приятел внушава, че иска да прояви някаква нежност, при това прекрачва обаче както физическите, така и душевните граници и демонстрира своята власт. Пострадалите намират това за болезнено и отвратително. С обяснения като „ти си толкова секси или ако не се обличаше толкова предизвикателно ... Майка ти просто не е толкова готина колкото си ти“ ... или „Забелязвам как реагира тялото ти, и ти го искаш ...“, извършителят иска да даде чувство на пострадалото дете, че то участва по

свое желание. Той убеждава детето, че само е виновно, че се е наложило да се стигне до сексуални действия. Жените също отчасти преживяват това прехвърляне на отговорността за деянието.

Понякога засегнатите изпитват също и физическа възбуда, включително оргазъм по време на актовете на сексуално насилие. Това е особено неприятно за тях. Обаче тялото просто отговаря на

сексуалната стимулация. Не е необходимо да се чувстват засрамени от това в последствие!

ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ НАСИЛИЕТО НАД ЖЕНИ И ДЕЦА

ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОТДЕЛНИТЕ ХОРА

Всеки човек реагира различно на насилието. Въпреки това преживяването на насилие, свързано с пола, винаги е масивно насилие върху *личностната цялост* на засегнатите.

Това може да доведе до дългосрочна психологическа *травма*.

Много засегнати жени и деца през целия си живот носят чувството за вина и страдат неимоверно много. Те биха искали да открият смисъла и да разберат случилото се, както и да си върнат контрола над себе си и над живота си. Опитът да разберат инцидента обикновено създава чувството на вина. Жените свързват тяхното собствено поведение с акта на насилие.

Правна ситуация:

Сексуалните актове с деца под 14-годишна възраст винаги са сексуално престъпление.

§ 176 от немския Наказателен Кодекс (StGB) ясно посочва: Сексуално малтретиране е, ако деца са принуждавани да извършват сексуални актове с извършителя или други лица. Друг важен вариант на престъпление е да се показва порнография на деца и по този начин да им се влияе. Наказателният закон защитава юношите до 18-годишна възраст от сексуално насилие от лица, с които те са в *отношения на задължителна грижа*. Това включва, например, родители (както и приемни родители), учители, възпитатели, социални работници и друг персонал в образователните институции. За тази възрастова група, обаче, се прави оценка на нивото на натиск или сила, приложени към юношата, за да се възползват от тяхната зависимост. Има и наказания за юноши (14–18 години) и младежи (18–21 години), ако те злоупотребят с момиче/момче в зависимо положение или платят за сексуален акт.

Пример:

„Само ако не бях отишла на това място.“ или „Само ако не бях се съгласила да спя с него. Трябваше само да приема, че той е мой съпруг и има право да спи с мен.“

Засегнатите жени са в нещо като шок след престъплението, понякога те не се чувстват свързани със себе си или с обкръжението си в продължение на няколко дни след това. Те се чувстват като непознати в обичайната си среда и имат чувството, че всичко, в което са вярвали, вече не съществува. Това състояние на ума се определя като дезориентация.

Поведението на засегнатите след престъплението е строго индивидуално, няма „типичен“ модел. Възможните *реакции* и *последствия* включват:

– **Съобщаване за престъплението:**

След извършване на престъплението някои жени решават да отидат в полицията.

– **Търсене на контакт:**

Други жени искат да говорят с близки, да получат достъп до организации за подкрепа или да говорят с хора, на които вярват.

– **Срив:**

Много от засегнатите плачат в продължение на часове, но не могат да говорят и ясно показват своето отчаяние.

– **Контрол:**

Други, изглеждат, под контрол, спокойни и съсредоточени, вежливи и ведри. За тях е съвсем ясно, че са преживели насилие и че извършителят е сгрешил, въпреки това те продължават да се питат както са сбъркали.

– **Измисляне на оправдания:**

За някои, от друга страна, случилото се не е задължително да се разглежда като насилие. Те се опитват да намерят смисъла на насилственото поведение, за да го извинят и да го видят като „нормално“. Тези жени често не могат да се доверят на собствените си чувства; те не са се научили да чувстват възмущение, страх, отчаяние, омраза, скръб или *безсилие*.

– **Загуба на самочувствие:**

Чувството за достойнство, отношението към сексуалността и връзката с тялото могат да бъдат засегнати за дълъг период от време.

– **Самообвинение:**

Мнозина реагират със срам и отвращение към самите тях или развиват изкривено самообвиняване и чувство на вина.

Пример:

Четиригодишно момиченце расте в необикновена среда, в която сексуалното насилие е „нормално“. Майката не иска и не може да защити детето; тя не може да поиска помощ, защото не знае, че нейната дъщеря се нуждае от помощ. Дъщерята губи чувство за себе си, своето самоуважение и се отвращава от собственото си тяло.

Накрая тя вече не се мие. Същевременно тя иска внимание: научила се е да го получава чрез секс и убеждава своите съученици да правят секс с нея. Това поведение е наблюдавано и категоризирано като сексуализирано поведение. Това е причина за намесата на специалист.

– Емоционално объркване:

Много жертви на насилие са дълбоко объркани от своята собствена реакция по време на инцидента.

Любимите хора често подсилват всички тези усещания. Роднините, приятелите и познатите може да реагират с отхвърляне; те често не вярват или не разбират, какво се е случило, и обвиняват жертвата.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗДРАВЕТО

Не винаги е възможно ясно да свържете последиците върху здравето с преживяното насилие. Някои *психологични* или *психосоматични* оплаквания се проявяват по-късно и остават за дълъг период от време.

Жените, които са преживели насилие, дори когато са били деца, и сега още и още страдат от дългосрочните последици и често не може да се направи връзка между техните здравословни оплаквания и преживяното насилие.

Често се случва също жертвите да описват нараняванията, получени в следствие на насилствената атака, като резултат от „инцидент“.

Следните симптоми могат да бъдат резултат от насилие:

– Физически наранявания:

Фрактури на костите, увреждане на вътрешни органи, мозъчни увреждания в резултат на удари по главата,

белези от лошо заздравяване по цялото тяло, изгаряния, изгаряния от киселина, обезобразяване на лицето, намалено зрение или слух, коремни наранявания от ритници или удари и принудителни аборти.

– Наранявания на гениталната зона:

Изнасилването може да доведе до анални и вагинални наранявания и кръвене, инфекции на уринарния тракт, полово предавани инфекции, безплодие и спонтанен аборт.

– Психосоматични заболявания:

Стомашни болки, тромбози, болка в гърдите, постоянни главоболия, замаяност и много други.

– Емоционални или психологични последици:

Тревожност, смущения на съня, недоверие, *депресия*, чувство на срам и вина, *посттравматично стресово разстройство*, внезапно връхлитащи спомени, усещане, че си мръсен и *опозорен*, трудности с идентичността и определянето на лични граници, ниско самочувствие, отчаяние, поведение свързано със самонараняване, постоянна болка при сексуален акт, силно сексуализирано поведение, хранителни разстройства, натрапчиви мисли, незаконна и лекарствена зависимост, самоубийство или опити за самоубийство.

Понякога, засегнатите не правят връзка между емоционалните въздействия и преживяното насилие. Те не разглеждат своите здравословни проблеми като резултат от малтретиране, а като знак от собствената им „неадекватност“. Това често води до допълнителна загуба на самочувствие.

СЕМЕЙНИ И СОЦИАЛНИ ПОСЛЕДИЦИ

Като социални същества, хората зависят от тяхната среда, като например семейство, приятелски кръг или колеги. Въпреки това преживяването на директно насилие често се случва в позната среда – извършителите рядко са непознати – и затова собствената социална среда е директно засегната. За много жени е трудно да говорят за акта на насилие, който са преживели.

Те се боят да не бъдат обвинени („Какво правеше там?“ или „Сигурно си го провокирала по някакъв начин!“). Много роднини и приятели на жертвите на насилие се затрудняват да приемат, че край тях се е случило насилие.

Рискове, пред които се изправят преживелите домашно или сексуално насилие:

- **Страх от изключване в рамките на социалната среда:** Разкриването на преживяното насилие може да доведе до раздяла с партньор, самота, разрив в семейството или страх от (нова) сексуална връзка и насилствени актове.
- **Силно чувство за изолация:** След преживяно продължително малтретиране може да възникне прогресивно отдръпване от средата. Може да бъде загубена вярата в собствената безопасност. Последствията включват увеличена изолация и по-точно промяна в личната ценностна система.



- **Финансовата зависимост може на пръв поглед да изглежда като ситуация без изход:** Това води до силно чувство на изолация. Независимо от страха от насилственото поведение на извършителя, чувството, че не може да живее без него, може да е много силно.
- **Пасивност:** Загубата на самоуважение и самочувствие може да доведе до пълно подчинение на насилника, което изцяло се дължи на желание за оцеляване. Връзката между насилника и жертвата може да стане толкова силна, че засегнатата жена все повече и повече да вижда себе си през очите на насилника.
- **Липса на чувство за отговорност за децата:** Често засегнатите се разболяват от сериозни умствени разстройства (посттравматично стресово разстройство, *гранично личностно разстройство, дисоциативно разстройство на идентичността*) и като следствие може пренебрегнат децата си.
- **Страх от промяна:** Начинът на живот и заетостта могат да се променят след раздялата с партньора.
- **Бедност:** Раздялата с партньора може да ги постави в повишен риск от бедност. Това може да включва да станат бездомни. Жените и децата, които губят своята социална среда след преживяно насилие, са в изключителен риск от бедност.

Много жени бягат в убежища и изоставят не само своето познато обкръжение, но също и своите притежания. Те често се въздържат да *съобщават за престъплението* и отказват да получават издръжка или компенсация.

Реакциите включват

- Страх от подновяване на насилствените атаки
- Срам, защото в повечето случаи те смятат, че те (отчасти) са виновни и не искат да опозорят семейството си
- Съзнават, че преминаването през *правосъдната система* е трудно и не винаги успешно
- Техния опит в патриархалната система: че мъжете имат право физически да наказват техните съпруги и деца и могат да искат сексуални актове от своите съпруги.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ СЛЕДВАЩИТЕ ПОКОЛЕНИЯ

Хората, които са преживели насилие като деца, по-късно често сами стават извършители или остават в „ролята на жертвата“.

Пример:

Майката на четиригодишно момиче сама е преживяла сексуално насилие от нейния баща, когато е била дете.

Като майка тя не може да защити себе си и своята дъщеря. Още повече, че се е научила да създава връзки с мъже чрез секс. Нейната дъщеря вече е научила това на дванадесет години. Семейният социален работник пита защо майката не е защитила дъщеря си от нападенията на нейните партньори. Майката отговаря: „изглеждаше ми нормално – аз съм преживяла същото все пак.“

ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ДЕЦАТА

Децата, които са преживели директно или индиректно домашно насилие, по-късно проявяват подобни вторични психологически въздействия като самите засегнати и също често са сериозно травмирани.

Вторичните последици включват:

– Намалено самочувствие:

Самоактуализацията е сериозно ограничена.

– Разочарование:

Усещането за слабост и безпомощност у родителя може да засили у детето собственото чувство за безпомощност.

– Недооценяване:

Усещането за слабост и безпомощност у родителя може да накара детето да вземе страната на насилника, защото с него се чувства в безопасност.

– Следване на неправилни модели на подражание:

Децата, които са преживели домашно насилие, често сами стават насилници или жертви.

– Физически наранявания:

В повечето случаи децата страдат – подобно на майките си – от физически наранявания, както и от вторични психологически последици. Понякога те искат да помогнат на своите майки. Ако вече не са станали, тогава те самите могат да станат жертви на директно насилие.

– Бременото на пазителя на тайни:

Често децата все пак трябва да останат в контакт с външния свят заради задължителното образование. Те често са поставени под стрес в ситуация на домашно насилие. Те може да се страхуват, че техният баща може да отиде в затвора, защото не са могли да запазят тайната. Те могат да бъдат убедени да се чувстват виновни, ако семейството бъде разделено при полицейска интервенция. Може да бъдат заплашени с това, че ще бъдат институционализирани. В много случаи това е единствената причина децата да не говорят за това, какво се случва в къщи. Освен това учителите в много училища не могат да се справят адекватно с подозрения за насилие.

– Сериозна травма:

Пълното отричане и потискане на преживяното може да доведе до социална изолация и дори самоубийство.

– Катализатор за промяна:

Много деца напускат семействата си и поемат риска да започнат на чисто.

Обърнете се към хора, на които вярвате. Поговорете с тях и потърсете помощ от специализирани консултативни центрове за защита за деца, преживели домашно насилие.



4. Начини за избягване на насилието

ПРАВНА ЗАЩИТА ЗА ЖЕРТВИТЕ НА НАСИЛИЕ В ГЕРМАНИЯ

В Германия децата, жените и мъжете имат равни права и възможности.

Това означава, че защитата е еднаква и достъпна за всички. В Германия жертвите на насилие имат право на поредица мерки за защита. Всяко лице има право да живее живот без насилие.

Насилието на партньора може да има много лица: обиди, ограничаване на личната свобода, контрол, агресия, заплахи, побой, принудителен секс, преследване и тормоз.

СПЕШНА ПОМОЩ

Когато насилието на партньора стане активно, обадете се в **полицията**, като наберете **110** или отидете в полицейски участък. Полицията е длъжна незабавно да се намеси, за да защити лицето. Полицията може да заповяда на извършителя да напусне общото жилище за срок до 14 дни. Полицията може също временно да задържи извършителя, за да наложи забрана за влизане в жилището. Ако е извършено престъпление, полицията трябва да състави протокол.

Всички човешки същества са равни пред закона. Жените и децата имат същите права като мъжете и могат да вземат собствени решения. Религията и закона са различни неща.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА КОНСУЛТИРАНЕ

Жените, засегнати от насилие, могат да получат помощ, подкрепа и съвети, свързани с допълнителните възможности за защита в консултативните центрове, убежищата за жени, службите за подкрепа на жертвите и превенция на насилието (вижте също и раздела с референтна информация). Специалните консултативни центрове осигуряват информация за следващите стъпки – независимо от извършеното престъпление. Такъв протокол може да бъде направен и по-късно. По желание консултативната помощ може да бъде анонимна. Засегнатите от насилието могат да потърсят подкрепа от приятели, роднини или съседни.

Ако планирате да съобщите за престъпление, винаги потърсете правна помощ.

Жените, жертви на насилие, могат да се обърнат също и към убежище за жени и там да получат временен подслон заедно с децата си. Много важно е лекар (жена) да прегледа и документира всички наранявания.

Обикновено персоналът в специализираните консултативни центрове, лекарите (жени) и юристите спазват професионална конфиденциалност. Въпреки това, в някои случаи на възможно застрашаване на условията на живот на дете, те може да бъдат задължени да се свържат със службите за Младежта.

ПРОЦЕДУРИ ЗА ЗАЩИТА СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА СРЕЩУ НАСИЛИЕ

„Който удря, напуска“ – законът защитава всяко лице, засегнато от насилие, тормоз или преследване.

Лице, което е станало жертва на насилие, заплаха или преследване може да поиска **гражданска заповед за съдебна защита**, независимо от *криминалното производство*.

Засегнатите лица могат безплатно да получат подкрепа от службите срещу насилие. Съдебните интервенции съгласно Закона за защита срещу насилие (Gewaltenschutzgesetz, GSG) струват пари. Хората в нужда, т.е. хората без приходи или активи, могат да поискат *помощ за процедурни разходи* (Verfahrenskostenhilfe).

Всеки може да подаде молба за заповед за осигуряване на защита в семейния съд (магистратски съд) по местоживеене, според мястото, където е извършено престъплението или

според мястото, където в момента пребивава.

Със заповедта за защита съдът може, например, да забрани на извършителя

- да доближава местоживеенето
- да пребивава на местата, където жените, жертви на насилие, (трябва) периодично да посещават
- да влиза в контакт
- да се среща с жертвата.

Тези, които споделят жилище с извършителя, могат да поискат самостоятелно ползване на жилището.

Защитните мерки се определят от съда за определен период от време и се съобщават на полицията. Ако извършителят наруши заповедта за защита на съда, той извършва престъпление и може да повикате полицията.

ТЪРСЕНЕ НА ПРАВЕН СЪВЕТ

Докато да бъдете представлявана от *адвокат* (жена) не е задължително, то търсенето на правен съвет преди да съобщите за престъпление, е силно препоръчително. Само след това имате възможност да задействате процедурите. Засегнатите може да се явяват като съвместни ищци. Консултативните центрове и службите за подкрепа могат да препоръчат опитни адвокати (жени).

Тези, които не могат да си позволят правни съвети, имат възможност да поискат правна помощ за първоначалната правна консултация. Ваучери за правна помощ се предлагат от съда (Amtsgericht) по местоживеене.

Жертвите на престъпление, които трябва да се явят като свидетели в криминалното дело, могат да подадат заявление за ваучер за първоначална правна консултация.

Освен това жените, жертви на насилие, могат да се явят като съвместни ищци и да получат подкрепа от адвокат (жена) като представител на съвместни ищци. При определени обстоятелства разходите могат да бъдат покрити. Можете да поискате информация за разходите за представителство при съвместни ищци при първоначалната правна консултация или в консултативния център.

Препоръчително е също да потърсите подкрепа на свидетел чрез адвокат (жена), докато сте разпитвани като свидетел. При определени обстоятелства разходите също могат да бъдат покрити.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА

Подкрепа се предлага не само от консултативните центрове, а и от адвокати (жени) и убежищата за жени. Доверено лице също така може да придружи свидетеля при разпит, въпреки всичко това трябва да бъде поискано предварително.

Жените, жертви на насилие, могат да използват също и психологична – социална съдебна помощ. Психологична – социалните асистенти са специално обучени и осигуряват комплексна подкрепа за жертвите, които се явяват като свидетели, по време на и след криминални дела. Професионалисти от специалните консултативни центрове предлагат психологична – социална подкрепа за ежедневието, за да гарантират, че правните процеси и подкрепата в ежедневието се държат настрана и че психологична – социалните съдебни асистенти не могат да бъдат обвинени в неправомерно пристрастие.

От Януари 2017 г. психологична – социалният асистент е законово право.

КАКВО СЕ СЛУЧВА СЛЕД СЪОБЩЕНИЕ ЗА ПРЕСТЪПЛЕНИЕ?

Показанията на засегнатото лице са от изключителна важност в криминалното производство за домашно или сексуално насилие, тъй като останалите типове доказателства в повечето случаи липсват или имат само поддържаща роля. Само в изключително редки случаи има директни свидетели на насилието.

Тези, които се решават да съобщят за престъпление, трябва да очакват да направят няколко подробни изявления (например пред полицията **и** пред съда) във връзка с престъплението, което

може да бъде много стресиращо. За да бъдете подготвени, срещата със специалист в консултативния център е много важна.

Жените, които са жертви на насилие, могат да получат психологически съдебен асистент (жена) за подкрепа през цялото време на процеса.

Някои от засегнатите лица не са готови да дадат показания, преднамерено отказват да съобщят за престъплението, което е извършено или се опитват да го омаловажат. Вероятно правят това от страх от последващо насилие или защото не виждат никаква възможност да прекратят връзката с насилника. Ако



някой не иска да съобщи за престъпление, обикновено има причини за това. Предлага се помощ и консултации по този и други проблеми от специализирани консултативни центрове, независимо дали ще бъде съобщено за престъпление.

ЗАЩИТА НА ЗАСЕГНАТИТЕ

Когато бъде съобщено за престъпление, полицията често изпълнява процедура, наречена защитен адрес: полицията внушава на посочения извършител както да се въздържа от контакт с жертвата, така и да извършва други насилствени действия. Това въздейства на голяма част от извършителите и те го спазват. Важно е засегнатото лице да каже на полицията, дали е направен контакт или опити за въздействие (включително от трети страни, например роднини или приятели на извършителя). Само тогава полицията може да предприеме действия!

СВЪРЗВАНЕ С ПОЛИЦИЯТА

В много полицейски участъци има специално обучени жени-полицаи, които работят с жертви на насилие. Адвокат (жена) на жертвата или друго доверено лице също може да присъства на разпита. Ако има езикови затруднения, препоръчително е да поискате полицията да покани да участва и професионален преводач.

Протокол за престъпление не може да бъде оттеглен.

Контактът с разследващи органи като полицията ги задължава да предприемат действия.

Ако засегнатата жена реши в някакъв момент по време на производството да не даде показания, това се допуска само ако е налице право да запази мълчание, въз основа на факта, че жената би инкриминирала себе си, ако каже истината.

ПРАВНО ПРОИЗВОДСТВО

Ако се стигне до обвинение и съдебно дело, това може да бъде друг източник на значителен стрес за засегнатите. С добра подготовка, с помощта на специалист от консултативен център, психологическа съдебна помощ или адвокат (жена) много страхове могат да бъдат успокоени.

Съобщаването за престъпление не е лесно. Затова е много полезно предварително да се информирате добре за правното производство и вашите собствени права, както и за възможните мерки за защита на жертвата и съдебната помощ.

ЛЕЧЕНИЕ, ПЕНСИОНИРАНЕ И СОЦИАЛНИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

Ако дадена жена може да представи убедителен аргумент, че е понесла здравословни щети в следствие на предумишлено незаконно нападение, то тя има право на държавни обезщетения, според здравословните и икономически последици. Хората, които пребивават нелегално в Германия по-малко от три години, имат право само на нетни обезщетения за безопасност.

Съгласно Закона за компенсиране на жертвите на насилие (Opferentschädigungsgesetz, OEG) могат да ви бъдат предоставени следните обезщетения:

- Лечебни и други процедури (включително *психотерапия*)
- *Пенсионни обезщетения* (в зависимост от сериозността на здравословните последици и ако е приложимо, изчислени на база предишни доходи)
- *Социални обезщетения* на база индивидуалните нужди (например за намиране на работа, нужда от грижи, подпомагане на домакинството и допълнение към приходите)
- *Рехабилитационни интервенции* (например престой в санаториум)

ПРЕКРАТЯВАНЕ НА НАСИЛИЕТО, ЗАЕДНО

Започвайки със специализираните консултативни центрове, насърчаване на *самозащитата* за живот без насилие за жените е активно преследвана цел. Разговорите за постигане на тази цел се провеждат на база равнопоставеност. Това цели засилване на самоопределянето и увеличаване на самоуважението на жертвите. Жените научават също и къде по пътя могат да срещнат възможности и препятствия.

Те откриват също, че могат да повдигнат обвинения и да защитят себе си, както и как да го направят; че всяка жена, жертва на насилие, има потенциал да се освободи от тази хватка. От друга страна това изисква освен даване на възможност на жените (особено по отношение на техните права и възможности за самоактуализиране), даване на възможност на мъжете да научат как да се справят с трудни ситуации, без да използват насилие.

Това, че сте преживели насилие, не означава, че оставате жертва до живот – има начини да оставите насилието зад себе си.

Речник

Адвокат	Независим представител и съветник по всички правни въпроси. Адвокатите работят при така наречената професионална правна поверителност (защита на тайната на общуването между адвокат и клиент) и са обвързани от професионална конфиденциалност. Тези правила защитават отношенията между адвокат и клиент
Бежанци и търсещи убежище	Търсещите убежище са лица, които търсят закрила на суверенната територия на Федерална Република Германия от политическо преследване или депортиране или друга форма на принудително връщане в държава, в която те са били заплашени от присъда или друга сериозна вреда
Безпомощност	Чувството на безсилие е усещане за безпомощност и невъзможност да се направи нищо в дадена ситуация
Въздържане	Склонност на дадено лице да се предаде
Гранично личностно разстройство	Вид личностно разстройство, характеризиращо се с нестабилни личностни отношения, промяна в настроението и представата за себе си
Депресия	Умствено заболяване, което се характеризира с различни симптоми на намалена работоспособност, депресивни настроения, загуба на интерес и мотивация
Дисоциативно разстройство на идентичността	Дълбоки разстройства на личността в следствие на травматично преживяване. Две или повече различни личности съществуват в едно лице
Доверено лице	Лице, което се ползва с пълно доверие
Доминиране	Отношения между двама души, при които едното лице има водеща роля и поради това доминира
Експлоатация	Неправилни или несправедливи отношения между хора или групи. Отнася се до малтретиращи действия, извършени на база изпадане на жертвата в нужда или слабост
Емоционално насилие	Вид насилие, при което засегнатите са емоционално наранени чрез директни заплахи, обиди или принуждаващо/контролиращо поведение
Етническо прочистване	Често насилствено отстраняване на определени (религиозни) групи население от даден регион/държава.
Зависими отношения	Отношения, при което едно лице е зависимо (например финансово или емоционално) от друго

Закон за защита срещу насилие (Gewaltschutzgesetz, GSG)	Кодекс закони, определящ мерките за гражданска правна защита на жертвите на насилие
Закон за компенсиране на жертвите на насилие (Opferentschädigungsgesetz, OEG)	Закон, определящ компенсациите и услугите за жертвите на престъпление и изоставяне
Застрашаване на условията за живот на дете	Ситуация, при която дете не живее добре и неговите или нейните условия на живот са в риск, например когато дете е изложено на домашно насилие
Изоляция	Самота/социално изключване на дадено лице
Криминални престъпления	Актове на нарушаване на действащите криминални закони
Криминално производство	Правно производство за криминални престъпления
Личностна цялост	Съгласуваност на действията на личността с тяхната стойност и морални убеждения. Тук: непокътнатост на личните и морални граници на лицето
Малтретиране	Екстремно експлоатиране на лице. Сексуални актове с деца/юноши или лица, които не могат да се защитят (хора в нужда, затворници и т.н.)
Насилие, базирано на пол	Насилие над хора на база техния пол
Незаконно задържане	Задържане (например заключване, отвличане) на дадено лице против нейната воля
Образователни институции	Институции с образователен лиценз, въз основа на държавни или общински разпоредби. Те включват училища и детски градини, както и институции като библиотеки, музеи и групи по интереси
Общуване	Обмен/предаване на информация
Опозоряване	Процес, при който лица и групи се оценяват негативно, въз основа на техни характеристики и се включват в различни категории
Отговорности	Поведенчески реакции на различни ситуации
Отношения на грижа	Отношения, при които едно лице е поверено на грижите на друго и което е зависимо от тези грижи по някакъв начин (например учителите са длъжни да се грижат за своите ученици)
Пасивност	Апатия, бездействие, безразличие

Патриархални структури	Вид общество, в което мъжете принципно имат повече власт и права от жените
Пенсионни помощи	Право на плащания, на база социален статут/възраст
Подкрепа на свидетел	Правна помощ/подкрепа за свидетелите
Помощ за процедурни разходи	Финансова подкрепа в случаи на недостатъчни приходи/активи за провеждане на съдебен процес
Последици/странични ефекти	Здравословни увреждания или въздействия в резултата на определени обстоятелства, например психологични оплаквания, развили се поради преживяното насилие
Посттравматично стресово разстройство	Вид умствено заболяване, което възниква след шок или животозастрашаващо преживяване (травма)
Правен статус	Законите, които съществуват във връзка с конкретна тема
Правило за настаняване	Задължение на бежанците/търсеците убежище в Германия да останат в означена географска зона
Правна помощ	Държавна социална помощ, целяща да позволи на хората с ниски или никакви приходи да имат достъп до правни съвети и представителство. Правната помощ е форма на подкрепа за съществуващи права извън съдебните производства
Правна ситуация	Закони, приложими към конкретен проблем
Приемаща страна	Държава, която приема бежанци и мигранти или където хората се установяват
Принуда	Принуждаване на дадено лице да направи нещо
Принудителна проституция	Трафик на хора с цел сексуална експлоатация
Принудително изселване	Принудителна емиграция на местното население или части от него в друга държава
Професионална конфиденциалност	Правно задължение за определени професионални групи да не се разкрива лична информация на трети страни
Психо терапия	Терапия за лечение на умствени разстройства или емоционални последици
Психологически	Свързани с умственото/емоционалното състояние на дадено лице
Психосоматичен	Психично заболяване, което може да бъде частично или изцяло проследено назад до емоционални причини
Равенство между полове/равни права и възможности	Гарантиране на равни права и възможности. Равен статус и отношение пред закона, независимо от пол, възраст, произход, религия и т.н.

Разрешение за задържане (до депортиране)	Разрешение за оставане, до изготвяне на документи за спиране на депортиране (без законно пребиваване)
Рехабилитационни интервенции	Реинтеграция на лице с психическо/умствено заболяване в обществото
Риск	Обстоятелства, които увеличават вероятността от заболяване, например от психическа болест, поради преживяно насилие
Самозащита	Способност да се защитиш от опасност
Сексуален партньор	Партньор, с когото лицето има сексуална връзка
Сексуални нападки	Сексуалните нападки могат да бъдат неприятни забележки, шеги, използване на езика на тялото или други форми на комуникация (например съобщения по имейл, фейсбук) от сексуално естество. Това е вид нарушаване на личните граници. Всеки акт на пренебрегване на желанията или физическо, емоционално, познавателно или лингвистично възползване от друго лице за задоволяване на собствени нужди е нарушаване на границите
Социални обезщетения	Правителствена помощ за хора в нужда, предоставена в рамките на социалната справедливост. Те включват помощ за наемане, обезщетения за безработица и социални осигуровки, както и много други
Специализирани консултативни центрове	Специализираните консултативни центрове се фокусират върху спектър от проблеми и обикновено предлагат информация, консултации, подкрепа и възможности за допълнителни действия, както и референтна информация в тяхната сфера на дейност
Съдебна система	Колективни власти, отговорни за прилагане на права
Съобщаване за престъпление	Информиране на полиция или прокуратура за престъпление. Всеки може да съобщи за престъпление
Травма	Преживяване, което лицето не може да превъзмогне и което в последствие причинява дълготрайни психически заболявания
Трафик на хора (на жени)	Имиграция на жена, на база фалшиви обещания, заблуда или измама, например, ако тя е принудена да плати дългове или излишни такси на агенти или за предоставени услуги, ако тя е обект на насилие, принуда или заплахи или ако тя е принудена да работи в условия на експлоатация
Убежища само за жени/ жени – бежанци	Убежища за настаняване, предлагащи защита и подкрепа, изключително на жени
Унижаване	Преднамерени действия за изолиране или унижаване от друго лице
Упражняване на власт	Доминиране/контрол/експлоатиране на дадено лице
Условия за живот на дете	Състоянието на условията за живот на дете

Референтна информация

Anti-Diskriminierungsstelle des Bundes
Glinkastraße 24
10117 Berlin
Телефон: 030 185551865
Разботно време: От понеделник до
петък от 9 до 12 ч. и от 13 до 15 ч.
Email: beratung@ads.bund.de
www.antidiskriminierungsstelle.de

Федерална антидискриминационна агенция
Правни съвети в случаи на дискриминация и информация за регионалните професионални служби.

Bff – Bundesverband Frauenberatungsstellen und Frauennotrufe Frauen gegen Gewalt e.V.
Petersburger Straße 94
10247 Berlin
Телефон: 030 32299500
Разботно време: От понеделник до четвъртък от 10 до 17 ч. и в петък от 10 до 14 ч.
Email: info@bv-bff.de
Fax: 030 32299501
www.frauen-gegen-gewalt.de

Немска федерална асоциация на кризисните центрове при изнасилване и центрoвете за консултиране на жени
Немска организация, работеща с жени, преживели насилие.
База данни за регионалните консултативни центрове, горещи линии и убежища за жени е достъпна на: www.frauen-gegen-gewalt.de/organisationen.html
Информация също и на арабски, английски и турски език.

Bundesarbeitsgemeinschaft der Kinderschutz-Zentren e.V.
Bonner Straße 145
50968 Köln
Телефон: 0221 569753
Email: die@kinderschutz-zentren.org
Факс: 0221 5697550
www.kinderschutz-zentren.org

Центрове за защита на деца
Консултации за деца и семейства, преживели насилие и сериозни кризи, служби за превенция, възможност за краткосрочна грижа за настаняване на деца.
База данни с регионални центрове за защита на деца е достъпна на: www.kinderschutz-zentren.org/zentren-vor-ort

Bundesarbeitsgemeinschaft Täterarbeit Häusliche Gewalt (BAG TäHG e.V.)
Hohenzollernring 106
13585 Berlin
Лице за контакти: Даниела Крюгер
Телефон: 0162 1398443
Email: danelia.krueger@bag-taeterarbeit.de

Федерална инициатива за работа с извършители на домашно насилие
Межкултурна защитна организация за работа с извършители на домашно насилие в Германия, която предлага също и защита на жертвите и работи за превенция на насилието

**Deutsche Gesellschaft für Prävention
und Intervention bei Kindesmisshand-
lung und -vernachlässigung e.V.**

Sternstraße 9 – 11
40479 Düsseldorf
Телефон: 0211 4976800
Email: info@dgfpi.de
Факс: 0211 49768020
www.dgfpi.de

**Немска асоциация за превенция и интервенция
при малтретиране и пренебрегване на деца**

Сдружение на професионалисти и професионални институции от цяла Германия, както и от съседните страни, които се застъпват за закрила на детето.

Deutsches Institut für Menschenrechte

Zimmerstraße 26/27
10969 Berlin
Телефон: 030 259359-0
Email: info@institut-fuer-menschenrechte.de
Факс: 030 259359-59
www.institut-fuer-menschenrechte.de

Немски институт за човешки права

Институтът информира обществеността за състоянието на спазването на човешките права в Германия и чужбина и допринася за превенция на нарушаването на човешки права, както и за информиране и защита на човешките права.

Frauenhauskoordination e.V.

Tucholskystraße 11
10117 Berlin
Телефон: 030 33843420
Email: info@frauenhauskoordination.de
Факс: 030 338434219
www.frauenhauskoordination.de

Асоциация на убежищата за жени

Национална немска организация, работеща с жени, жертви на насилие.
База данни на регионални консултантски центрове, горещи линии и налични женски убежища на адрес: www.frauen-gegen-gewalt.de/organisationen.html
В списъците може да се търси по език и други характеристики на услугата.

Hilfetelefon Gewalt gegen Frauen

Телефон: 08000 116016
Работно време: От понеделник до неделя, 24 часа
www.hilfetelefon.de

**Централна линия за помощ на жени срещу
насилието**

Безплатно и анонимно телефонно консултиране, също на следните езици: албански, арабски, български, дари/фарси, английски, френски, италиански, кюрдски (Kurdanci), мандарин, полски, португалски, румънски, руски, сръбски, испански, турски и виевнамски.
Консултиране по електронна поща, чат след уговорен час.
24-часова спешна помощ

Hilfetelefon Sexueller Missbrauch

Телефон: 0800 2255530

Линия за помощ срещу сексуално малтретиране

Безплатни и анонимни телефонни номера за консултация в случаи на сексуално насилие. Указател с регионални организации за подкрепа, вкл. за бежанци.

Jugendportal zwangsheirat.de

Brunnenstraße 128

13335 Berlin

Телефон: 030 4050469930 (безплатно)

Работно време: Понеделник: 15 – 18 ч.,
вторник+четвъртък: 10 – 13 ч.

Email: info@frauenrechte.de

Факс: 030 40504699-99

www.zwangsheirat.de

Портал за младежи при принудителни бракове

Кризисна телефонна линия срещу принудителните бракове.

Осигурява онлайн консултиране и блог, както и изследователски функции за консултантски услуги в цяла Германия

KOK – Bundesweiter Koordinierungskreis gegen Menschenhandel e.V.

Kurfürstenstraße 33

10785 Berlin

Телефон: 030 26391176

Email: info@kok-buero.de

Факс: 030 26391186

www.kok-gegen-menschenhandel.de

KOK – немска неправителствена мрежа срещу трафика на хора

Тази асоциация е ангажирана с борбата срещу трафика и експлоатацията на хора на регионално, национално и международно ниво, както и признаване на правата на засегнатите и човешките права на жените – мигранти

Krankenhäuser**Болници**

Вижте регионалните списъци във вашия телефонен указател или потърсете услуги за бежанци, лекарски практики, здравни осигурителни офиси и други места за контакт

Notfall-Nummern

112 (линейка/пожарна)

110 (полиция)

Спешни телефонни номера

Безплатна помощ в спешна здравна помощ (линейка), пожарна, опасност за личността (полиция)

Notruf und Beratung für vergewaltigte Frauen und Mädchen e.V.

Kasseler Straße 1a
60486 Frankfurt am Main
Telefon: 069 709494
Email: info@frauennotruf-frankfurt.de
Факс: 069 79302795
www.soforthilfe-nach-vergewaltigung.de

Спешна телефонна линия и консултации за жени и момичета, които са били изнасилени
Осигурява цялата важна информация, свързана с медицинска помощ след изнасилване, включително събиране на доказателства по конфиденциален начин.

**Nummer gegen Kummer
Telefon-Beratung bei Sorgen und Nöten**

Телефонна линия за помощ на деца и младежи
Телефон: 116111
Разботно време: От понеделник до събота от 14 до 18 ч.
Телефонна линия за помощ на родители
Телефон: 0800 1110550
Разботно време: От понеделник до петък от 9 до 11 ч. и вторник+четвъртък от 17 до 19 ч.

„Номерът, който да наберете, когато сте в беда“ – телефонни консултации в случай на неприятности или беда.

Безплатни номера и анонимни обаждания от мобилен или стационарен телефон.
Национален телефон за консултация и подкрепа на деца, младежи и родители в случай на криза или съмнение за риск за благосъстоянието на децата (закрила на детето).

**TERRE DES FEMMES
Menschenrechte für die Frau e.V.**

Brunnenstraße 128
13355 Berlin
Телефон: 030 4050469930
Работно време: Понеделник от 15 до 18 ч., вторник+четвъртък от 10 до 13 ч.
Email: info@frauenrechte.de;
beratung@frauenrechte.de
Факс: 030 40504699-99
www.frauenrechte.de

TERRE DES FEMMES – Човешките права на жените
Тази благотворителна организация за човешки права предлага индивидуални телефонни и онлайн консултации. Консултациите се предлагат на немски и турски език.

Unabhängige Patientenberatung Deutschland

Телефонна линия на арабски език:
0800 33221225

Вторник: 11 – 13 ч.

Четвъртък: 17 – 19 ч.

Телефонна линия на немски език:
0800 0117722

Понеделник-петък: 8 – 22 ч.

Събота: 8 – 18 ч.

Телефонна линия на руски език:
0800 011 77 24

Понеделник-събота: 8 – 18 ч.

Телефонна линия на турски език:
0800 0117723

Понеделник-събота: 8 – 18 ч.

Онлайн консултантски услуги за
пациенти:

<https://online.patientenberatung.de/>

Независима услуга за съвети за пациенти в Германия

Информация относно Немската здравно-осигурителна система (независимо от медицинското застраховане), безплатни телефонни консултации за мобилни и стационарни телефони. Консултация може да бъде направена на арабски, турски, руски и немски език.

Weisser Ring

Гореща линия за помощ за жертви на престъпления и насилие 116 006
www.weisser-ring.de

Бял кръг

Безплатни и анонимни телефонни консултации, спешна/кризисна интервенция, референтна информация, правна помощ, персонална подкрепа

Zentrale Informationsstelle Autonomer Frauenhäuser

Markt 4

53111 Bonn

Телефон: 0288 68469504/-05

Работно време: понеделник+петък:

9 – 13 ч., сряда: 14 – 17 ч.

Email: zif-frauen@gmx.de

Факс: 0228 68469506

www.autonome-frauenhaeuser-zif.de/de/autonome-frauenhaeuser/adressliste

Централна информационна услуга за независими убежища за жени

База данни за регионални убежища за жени

Защита и безопасност срещу насилие за жени и юноши бежанци в Германия

Това ръководство съдържа информация по въпроса за „защитата и безопасността“ срещу насилие за жени и юноши, които са бежанци или мигранти в Германия. Предлагаме информация също и последните теми:

- Насилие преди, по време и след търсене на убежище
- Причини, видове и последици от насилието
- Кой упражнява насилие?
- Начини за избягване на насилието
- Адреси на предложения за помощ за пострадали и техните близки

Това ръководство е разработено като част от проекта „MiMi – Превенция на насилие над жени–мигранти с помощта на жени–мигранти“.

Възможни са поръчки през интернет страниците www.mimi-gegen-gewalt.de и www.mimi-bestellportal.de.

С подкрепата на



**Ethno-
Medizinisches
Zentrum e.V.**



Това ръководство е получено от: